

5.5 Hyvinvointipalvelut

Palvelualueen yleistavoitteen toteutuminen

Hyvinvointipalvelut koostuvat liikunta-, nuoriso-, kirjasto-, museo- ja kulttuuri- ja kansalaisopistopalveluista. Henkilöstönä on 20,5 vakituista eri alan ammattihenkilöä, kansalaisopiston rehtori 30 % työajalla sekä kansalaisopiston sivutoimisia opettajia kurssitarjonnan mukaisesti. Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta aloitti toimikauden 1.6.2025.

Hyvinvointipalveluiden tavoite on tarjota monipuolista vapaa-ajantoimintaa yhdenvertaisesti kaikille kuntalaisille yhteisöllisyyttä edistäen. Hyvinvointipalveluiden tavoite on lisätä Limingan kunnan veto-voimaisuutta asuinpaikkakuntana.

Huolimatta hyvinvointipalveluiden pääasiallisesta suuntautumisesta vapaa-aikaan, ovat kaikki osa-alueista kunnan lakisääteisiä peruspalveluja. Limingan kunnan hyvinvointipalveluissa kulmakiviä ovat kuntalaislähtöisyys ja saavutettavuuden matala kynnyks. Hyvinvointipalvelut vastaavat suurilta osin kunnan ennaltaehkäisevien palveluiden järjestämisestä. Liminkalaiset yhdistykset ovat tärkeä sidosryhmä hyvinvointipalveluiden järjestämisessä.

Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Hyvinvointipalvelut koskettavat kaiken ikäisiä kuntalaisia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi kuntalaisella on käytettävissä monipuoliset harrastamisen mahdollisuudet niin liikunnan kuin kulttuurin osalta. Kuntalaisia on kuultu, ja pyritty vastaamaan heidän odotuksiinsa ja toiveisiin. Hyvinvointipalveluilla on merkittävä rooli yhdyspintatyössä Pohteen suuntaan.

Työllisyysrahaston myöntämän rahoitus Innostu ja uudistu -hankkeelle mahdollisti henkilöstön yhdessä tekemän hyvinvointipalveluiden kehittämistyön. Hanke kesti yhdeksän kuukautta ja sen veti ulkopuolinen työelämävalmentaja.

Pohteen sisäiset toiminnan muutokset haastavat kunnan palvelurakenteita, koska painetta kunnan palveluiden suuntaan kohdistuu entistä enemmän. Kehittämistyötä on tärkeää jatkaa yhdessä Pohteen kanssa ja löytää toimintamalleja vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeisiin.

Toimintaympäristöanalyysi

Nuorisopalveluiden nuokkari kertojen vähentyminen on vaikuttanut kävijämääriin negatiivisesti. Lapsilla ja nuorilla on vaikea seurata milloin nuokkarit ovat auki ja se vähentää nuokkarilla vierailuja. Vuonna 2023 nuorisopalveluissa oli 4 nuoriso-ohjaaja ja myös nuorisopalvelupäällikkö teki säännöllisesti muutamia iltoja. Tammi-maaliskuun aikana nuokkareilla oli 103 aukiolovuoroa (pienien ja isojen vuorot erikseen), 3015 osallistujaa eli n. 29 kävijää/aukiolo. Vuonna 2025 nuorisopalveluissa on ollut 3 nuoriso-ohjaajaa vielä tammikuussa ja loppuajan kaksi nuoriso-ohjaajaa. Nuorisopalvelupäällikkö

on ollut myös tekemässä tilatoimintaa. Samalla toiminta-ajalla on ollut 69 aukiolovuoroa, 1014 kävijää eli n. 14,5 kävijää/aukiolo.

Nuorisopalveluissa aloitti elokuussa nuorisotyöhön suuntautuva oppisopimusopiskelija. Resurssiin li säys mahdollistaa nuorisotilojen laajemmat aukiolot sekä mahdollisuuden tehdä yhteistyötä erilaisissa tapahtumissa ja toiminnoissa.

Kirjastopalveluissa alkuvuoden toiminta on sujunut molemmissa kirjastoissa suunnitelmien mukaan. Kulttuuri- ja museopalvelut keskittyvät lähinnä kesään ja syksyyn, joten siellä on tehty lähinnä valmistelevia toimenpiteitä. Museotalue avattiin koululais-, päiväkotij- ja muiden ryhmien käyttöön toukokuussa ja kysyntä oli vilkasta.

Toiminnan kehittämisen toteutuminen

Kirjaston E-aineistopalveluissa liittyttiin mukaan valtakunnalliseen e-kirjastoon vuoden 2025 alusta. Valtakunnallinen palvelu on vielä kehitysvaiheessa, mutta sen rinnalla kulkee myös Pohjoinen E-kirjasto täydentämässä palvelua.

Hyvinvointipalveluiden yhteinen Innostu ja uudistu -hanke toi koko palvelualueen yhteen suunnittelemaan hyvinvointipalveluiden toimintaa. Hankkeen tavoitteena oli tarkastella toimintatapoja, vahvistaa johtamista ja yhdessä tekemistä palvelualueen sisällä sekä selvittää digitaalisia ratkaisuja, jotta hyvinvointipalvelut tavoittaisivat laajemmin eri kohderyhmiä ja kuntalaisten palvelu pystyttäisiin turvaamaan jatkossakin laadukkaana ja monipuolisena.

Hanke selkeytti hyvinvointipalveluiden tavoitteita, vahvisti yhteistyötä ja psykologista turvallisuutta, toi esiin kehittämisen esteitä sekä loi pohjan avoimmalle ja osallistavammalle toimintakulttuurille. Kehittämistyö jatkuu hankkeen pohjalta. Koko henkilöstön kehittämispäiviä jatketaan. Teamsiä käytetään tieton jakamisessa palvelualueiden toiminnasta ja ajankohtaisista asioista. Palvelualueiden tavoitteet ja vaikuttavuus ovat jatkossa näkyvillä koko henkilöstölle. Hyvinvointipalveluille laaditaan yhteinen vuosikello, johon kootaan palvelualueiden omaa ja yhdessä toteutettava toiminta. Tämä selkeyttää ja helpottaa toiminnan suunnittelua jatkossa. Lautakuntatyön kautta päättäjät ovat ajan tasalla palvelualueen asioista. Kunnan johtoryhmän suuntaan pidetään yhteyttä tarpeen mukaan.

Talouden toteutuminen

Tuloslaskelma (Ulk./Sis./Kesk.)	TP 2024	TA 2025	TOT 1-9/2025	TOT-TA € 2025	TOT% 2025	Muutos % 2024-2025
TOIMINTATUOTOT	325 450	260 800	257 392	-3 408	98,7 %	-3,7 %
Myyntituotot	44 414	28 500	12 854	-15 646	45,1 %	-59,6 %
Maksutuotot	144 404	123 000	87 687	-35 313	71,3 %	14,5 %
Tuet ja avustukset	89 261	90 500	137 876	47 376	152,3 %	11,7 %
Muut toimintatuotot	47 370	18 800	18 975	175	100,9 %	-46,4 %
TOIMINTAKULUT	-3 221 766	-3 314 797	-2 384 441	930 356	71,9 %	0,8 %
Henkilöstökulut	-1 141 585	-1 148 282	-826 562	321 720	72,0 %	-0,2 %
Palvelujen ostot	-591 604	-671 403	-433 072	238 331	64,5 %	0,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-202 669	-182 205	-117 635	64 570	64,6 %	-1,4 %
Avustukset	-203 167	-214 000	-213 146	854	99,6 %	20,1 %
Muut toimintakulut	-1 082 741	-1 098 907	-794 025	304 882	72,3 %	-1,9 %
TOIMINTAKATE	-2 896 316	-3 053 997	-2 127 048	926 949	69,6 %	1,4 %

Hyvinvointipalvelut ovat kokonaisuudessaan talousarviossa.

Liikuntapalveluiden talouden toteuma on edennetty suunnitellusti ja toimintakate on alittunut budjetoidusta. Toimintakatteen alittumiseen vaikuttaa eniten palveluiden ostojen budjetoitua vähempi määrä sekä maksutuottojen ylittyminen. Palvelujen ostoon on vaikuttanut alkutalven sääolosuhteet.

Kirjastopalveluissa toteuma on suunnitelman mukainen. Aineisto-ostot painottuvat alkuvuoteen ja kuluerät tasaantuvat loppuvuoden mittaan. Kulttuuri- ja museopalveluissa pääosa kuluista sijoittuu kesään ja syksyyn. Tapahtumatuotanto on siirtynyt kustannuspaikkana Limingan Kehitys Oy:lle syyskuun alusta.

Nuorisopalveluiden nuorten kesätyöllistämässä kokeiltiin ensimmäistä kertaa viheralueiden kunnossapitoon vastaavan nuoren palkkaamista. Tehtävään palkattiin täysi-ikäinen nuori ohjaamaan ja tukemaan kesänuorten työskentelyä. Tämä mahdollisti nuorelle työkokemuksen vastuullisemmasta tehtävästä.

Nuorisopalveluissa kesän retket onnistuivat todella hyvin ja niistä saatiin myös hyvin tuloja, koska osallistuminen oli aktiivista. Tällä on myös positiivinen vaikutus nuorisopalveluiden talouden toteutumiseen.

Palvelualueen keskeisten muutosten ja toimenpiteiden toteutuminen

Liikuntapalvelut

Keskeisimmiksi toimenpiteiksi kirjatut liikkumisohjelma ja soveltavan liikunnan työkirja ovat olleet kevään aikana valmistelussa taustamateriaalien keräämisen osalta. Suunnitelmat on tavoitteena saada työstettyä valmiiksi syksyn aikana. Suunnitelmien yhtenä osana on vaikutusarviointikäytännön kehittäminen.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluissa Liminka on siirtynyt vuoden alusta valtakunnallisen e-kirjastojärjestelmän käyttäjäksi.

Alkuvuoden aikana kirjastolla on edistetty kirjastolain määrittämää demokratiatyötä järjestämällä yhteistyönä nuorisopalvelujen kanssa vaalipaneelit pääkirjastolla ja Tupoksen Huiskeella.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kevät on ollut haastava vähentyneiden resurssien myötä. Tammikuussa oli vielä kolme nuoriso-ohjaajaa, mutta palkkatukimuutoksista ja kunnan päätöksestä olla jatkamatta määräaikaista työsuhteita, helmikuusta lähtien on ollut enää kaksi nuoriso-ohjaajaa perusnuorisotyössä. Resurssien vähenemisestä on kokeiltu uutta yhteistyömallia, jossa seurakunnan kanssa pidetään tiis- taisin yhteisnuokkaria. Toimintamalli on ollut ihan toimiva, mutta nuokkareiden aukioloajat ovat pu- donneet luonnollisesti aikaisemmasta.

Myös yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa on jouduttu jonkin verran kieltäytymään johtuen vähenty- neestä työntekijä resurssista.

Nuorisopalvelut kohtasivat nuoria erilaisten toimintojen kautta, kuten Hali-kerhot, nuorisotilatoi- minta ja koululla tehtävän nuorisotyön kautta. Talvilomalla tarjottiin lasketteluretki Iso-Syötteelle, Perhetapahtuma Linnukkahallilla, elokuvaretki Starin ja kirjastotapahtuma. Toiminnan suunnitte- lussa kuultiin nuorten toiveita ja toteutettiin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kuten srk, 4H, Liikun- tapalvelut, Kultasirkut ja MLL.

Etsivien nuorisotyöntekijöiden toimesta 16–29 v. nuorille tarjottiin matalankynnyksen moniammatil- lista toimintaa Lakeuden Sillat -hankkeen ohjaamotoiminnan kautta. Etsivä nuorisotyö tarjosi nuorille yksilö- ja ryhmäohjausta. Lisäksi kartoitettiin erilaisia harrastusmahdollisuuksia, ammatteja, koulu- paikkoja sekä tuettiin omasta hyvinvoinnista huolehtimista. Sillat-hanke on tiivistänyt verkostoyhteis- työtä ja lisännyt asiakkaiden ohjautumista etsivien nuorisotyöntekijöiden palveluihin. Matalan kyn- nyksen toiminta on myös helpottanut nuorten arkea, kun he ovat voineet hoitaa asioita yhden pal- velupisteen kautta.

Kulttuuri- ja museopalvelut

Tapahtumatuotanto on vuoden 2025 alusta siirtynyt Hyvinvointipalveluista Limingan Kehitys Oy:n vastuulle. Positiivinen asia on, että kuntaan saatiin kokoaikainen tapahtumatuottaja, jonka palveluja myös Hyvinvointipalvelut voivat hyödyntää.

Kulttuuripalveluissa painopiste on ollut tulevan kulttuuripääkaupunkivuoden valmisteluissa. Eri toi- mijoiden kanssa on koottu yhteen mittava kattaus erilaisia tapahtumia ja Limingan kulttuuripääkau- punkivuodesta on tulossa monipuolinen ja eri kuntalaisryhmiä osallistava. Samalla on valmistuttu myös Limingan 550-juhlavuoteen 2027.

Kunnan kulttuuriohjelmaa varten on kerätty tietoa, jota ryhdytään työstämään uuden lautakunnan kanssa. Museon kesäohjelma on käyty läpi ja nyt museolla on käytössä 3 kuukauden ajan täysipäiväi- nen museoamanuenssi, joka mahdollistaa mm. koulu- ja varhaiskasvatusryhmien vierailun museo- alueella touko- ja elokuun aikana.

Matalan kynnyksen palvelupiste Sillat -hanke

Vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä Lakeuden Sillat -hankkeen työntekijät pitivät vuosilomansa ja palvelupiste oli koko heinäkuun ajan kiinni. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sopeuttamistoimet vaikuttivat palvelupisteen toimintaan siten, että hyvin alkanut yhteistyö työikäisten sosiaaliohjaajan kanssa loppui, kun virka lakkautettiin. Kempeleessä työskentelevä työikäisten sosiaaliohjaaja otti hoitaakseen myös Limingan työikäiset ja hänen kanssaan etsitään uusia yhteistyön muotoja.

Opinnollistamisesta on käyty pitämässä tietoisu Limingan kunnan esihenkilöiden palaverissa ja Business Oulun kanssa on sovittu heidän kehittämänsä mallin käyttöönotosta.

Palvelupisteellä on heinä-syyskuussa ollut käytettävissä hanketyöntekijän lisäksi seuraavat palvelut: etsivä nuorisotyö, liikunta- ja elintapaneuvonta, työhönvalmennus, Kelan etäpalvelu ja uraohjaus. Seurakunnan koordinoima nuorten walk in -terapia siirsi vastaanottonsa kesätauon jälkeen seurakunnan omiin tiloihin. Toteutuneita käyntikertoja palvelupisteellä on ollut yhteensä 70 ja varattuja käyntejä 67.

Ikäryhmittäin asiakaskäynnit ovat jakautuneet siten, että alle 30-vuotiaitten käyntejä oli tällä jaksolla 38. Yli 30-vuotiaiden käyntejä oli puolestaan yhteensä 32.

Hanketyöntekijän palveluita on käytetty 15 kertaa, etsivän nuorisotyön palveluita 24 kertaa, liikunta- ja elintapaneuvontaa 22 kertaa, uraohjausta 5 kertaa ja kelan etäpalvelua 3 kertaa. Työhönvalmentaja on ottanut asiakkaan vastaan pääsääntöisesti työllisyyspalveluiden tiloissa. Palvelupisteellä työhönvalmentaja on ottanut asiakkaan vastaan kuluneella vuosineljänneksellä yhdesti. Yhteistyö työllisyyspalveluiden kanssa on kuitenkin mutkatonta ja asiakkaat kulkevat tarvittaessa sujuvasti työllisyyspalveluiden tiloista palvelupisteelle ja päinvastoin.

Elokuussa yhteisölliset ruokailut jatkuivat kesätauon jälkeen. Kävijöitä on elo-syyskuussa ollut 24. Palvelupisteen henkilökunta hakee joka toinen perjantai Liminganlahden koululta ylijäämäruokaa, joka tarjoillaan palvelupisteellä. Hanke tarjoaa lisäksi kävijöille kahvit.

Kansalaisopisto

Vuonna 2025 kansalaisopistossa jatketaan laadukkaan taiteen perusopetuksen sekä monipuolisten harrastus- ja kouluttautumismahdollisuuksien tarjoamista alueen asukkaille. Toiminta perustuu voimassa oleviin opetussuunnitelmiin, ja sitä arvioidaan vuosittain kehittämistoimenpiteiden suunnittelemiseksi. Kansalaisopiston toimintakulttuurissa korostuvat innovatiivisuus, oppimisen ilo ja osallistumisen matala kynnys.

Keskeisiä toimintaperiaatteita ovat osallisuuden vahvistaminen, alueellisen yhteistyön kehittäminen sekä opiston näkyvyyden lisääminen Lakeuden kansalaisopiston toiminta-alueella.

Keväällä 2025 toteutettiin kuntalaiskysely, jossa pyydettiin kurssitoiveita ja kehittämisohdotuksia. Kyselyn tuloksia hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa resurssien mukaan.

Syyskauden kurssitarjonta sisältää sekä tuttuja suosikkeja että uusia avauksia. Uutuuksina käynnistyvät mm. argentiinalaisen tangon kurssit. Kurssit alkavat syyskuussa, ja tavoitteena on saada kaikki ryhmät täysilukuisiksi sekä innostaa uusia osallistujia mukaan toimintaan.

Opiston viestinnän tueksi on alkuvuoden aikana kokeiluna palkattu viestinnästä vastaava henkilö, jonka tehtävänä on lisätä kansalaisopiston näkyvyyttä ja saavutettavuutta eri kanavissa. Vaikutuksia

voidaan arvioida tarkemmin vuoden lopussa, kun riittävästi seurantatietoa on kertynyt. Markkinoinnin vaikutuksia on nähtävissä jo nyt, sillä kurssit ovat täyttyneet nopeasti.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Liikuntapalveluissa on alkuvuoden aikana pystytty parantamaan liikkumisen mahdollisuuksia erityisesti liikunta- ja elintapaneuvonnan osalta. Myös neuvontapalveluihin vaikuttavassa hyvinvointialueen kanssa tehtävässä yhdyspintatyössä on saatu pieniä edistymisen merkkejä. Ulkoliikuntaolosuhteiden haasteena on ollut vaihteleva ja vähäluminen talvi, jonka takia alkuvuoden ulkojää- ja hiihtokausi on ollut noin kaksi kuukautta tavanomaista lyhyempi. Ulkoliikunnan haastavia olosuhteita on pystytty kompensoimaan osin esimerkiksi sisäliikuntamahdollisuuksien kautta.

Kirjastopalveluissa on alkuvuoden -, kulttuuri- ja museopalveluissa pystytty noudattamaan laadittua toimintasuunnitelmaa. Tapahtumat ovat saavuttaneet hyvin kävijöitä sekä pääkirjastolla, että Tupoksessa. Osallistavan budjetoinnin kautta pääkirjastolle saatiin hankittua sähköpiano, sekä lisättyä molempien kirjastojen pelivalikoimaa.

Nuorisopalveluissa on pyritty ylläpitämään laadukasta ja monipuolista toimintaa, jossa keskiössä on nuorten kohtaaminen. Yhteistyötahojen kanssa sovitut toimenpiteet on pystytty pääosin toteuttamaan. Kesällä suurin osa retkistä toteutui ja niissä oli hyvin osallistujia. Myös muut toiminnot suurimmalta osin toteutui. Lisäksi kesällä oli osallistavan budjetoinnin kautta toimenpiteitä ja ne onnistuivat todella hyvin.

Syksy starttasi ryhmätyksillä ja sitä kautta päästiin hyvin kohtaamaan useampi vuosiluokka ryhmätoimintojen parissa. Ryhmätyksien jälkeen nuorisotilojen eli nuokkareiden toiminnot alkoivat pyörimään ja myös nuokkarivierailut 7 lk. oppilaille starttasivat. Vierailut ovat näkyneet nuokkareiden kävijöissä, kun nuoria on käynyt hyvin ja erityisesti uudet seiskat ovat näkyneet illoissa.

Etsivässä nuorisotyössä on myös näkynyt positiivisesti nuorten osallistuminen ryhmätoimintoihin. Nuoret ovat uskaltaneet tuoda toiveita toimintojen sisällöstä ja myös tapaamisten sykliä on toivottu tiheämmäksi.

Palvelualueen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Palvelualueella tehdyt toimenpiteet ovat strategian ja tavoitteiden mukaisia ja työ jatkuu edelleen.

Koko palvelualueella pyritään tarjoamaan matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluja monipuolisesti kaikki kuntalaiset huomioiden. Tähän pystyttiin resurssit huomioiden vastaamaan hyvin. Perusturvapalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle on vaikuttanut asiantuntijatiedon siirtymiseen toisaalle sekä järjestelmistä saatavan tiedon katkeamisen. Tavoitteiden asettaminen ja mittariston rakentaminen uudenaikaisessa toimintaympäristössä on ollut viime vuosina tehtävää työtä. Näistä syistä johtuen tiedolla johtamisessa on ollut katkeamaa, joka on nyt korjattu. Innostu ja Uudistu -hankkeen myötä tavoitteita, toimenpiteitä, mittaristoa ja arviointia on kehitetty, jotka otetaan käyttöön tulevana talousarviovuotena.

Näkökulma	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Tavoite 2025	Toteuma 1-9/2025
Laatu/ Toiminta	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön vaikuttavuus		HYTE-kerroin	Pohjois-Pohjanmaan alueella kärjessä	Toteutui
	Kuntalaisten osallisuus		Järjestetään sidosryhmille sekä kuntalaisille osallisuutta lisäävien foorumien määrä sekä monipuolisuus Liminkalaisten yhdistysten kanssa tehtävien kumppanuussopimusten määrä	seuraparlamentti- (urheiluseuroille) kuntalaisten liikuntafoorumi, yhdistysilta, nuorten vaikuttamispäivä Vuosittain 1–3 sopimusta	Seuraparlamentin toimintaperiaateehdotukset käyty läpi urheiluseurafoorumissa
	Palveluiden kehittäminen ja digitalisaatio		Kehitetään sähköisten infonäyttöjen käyttötapoja palveluiden viestinnässä Liikunnan edistämisen poikkihallinnoinnin kehittäminen	Sähköisten infonäyttöjen käyttäminen palveluiden markkinoinnissa poikkihallinnollisesti Liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollisen työryhmän perustaminen	Ei toteutunut Ei toteutunut
	Tekemistä, näkemistä ja kokemista		Keskeisten tapahtumien kävijämäärät: ÄXÖN Nollavisio Limmi fest kirjastojen tapahtumat museon kävijämäärä	Jokaiselle ikäryhmälle järjestetään vähintään yksi tapahtuma / vuosi	toteutuu tapahtumien aikataulujen mukaan

			ikäihmisten hyvinvointipäivä perhepäivä Unelmien liikuntapäivä tapahtumat Virkistysalueiden kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa Kirjaston lainausmäärät 23 lainausta per asukas vuonna 2022	Rantakylän virkistysalueen uudet toiminnot käytössä. Lähivirkistysalueiden ylläpidosta ja kehittämisestä on olemassa selkeä suunnitelma. Lainausmäärät kasvavat	
--	--	--	---	--	--

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutuminen

Hyvinvointipalveluiden henkilöstön koulutussuunnitelma toteutui suunnitelman mukaisesti.

Henkilöstömäärä 31.12.	2022	2023	2024	2025
Vakinaiset, lkm.	17	17,5	18,5	21,5
Määräaikaiset, lkm	2	1	1	
Sijaiset, lkm	0	0	0	0
Työllistetyt (vuoden aikana), lkm	1	1	2	1 (2 kk)
Henkilöstö yhteensä	20	19,5	21,5	21,5